kasulikum on, kui laudkatus. Kui lõime poest ostetakse, siis tuleks puuda eest umbes 5½ rubla maksta. Naelu on piatselt niisama palju tarwis, kui laudkatuselegi. Kui palju aga õled laudadest odawamad on, seda ei maksa siin nimetatagi. Õigmattisi on kerge katusasse panna. Kõik muu materjaal, mis põlemata katussa walmis tarwis läbab, ei maksa muud midagi, kui aga natuke aega. Mis maksawad siis ka õled, olgu see ka kõige kallimal ajal? Sawi ja lupja saab ka igamees nii kergeste, et sest tarwis ei ole pikemalt rääkida.

Kui aknamati moodi pikk õigmatt wõi kangas walmis kudutud on, pandakse ta rulli, et lõime nöörid mitte katki ei lähaks. Siis kaewatakse pikk tiik maa sisse, mis õigkangast nii palju laiem on, et kanga ääred mitte tema seinte külge ei puutu. Aga pikkus on määramata. Mida peenem õigmati lõim oli, seda pikem piab tiik olema, nii et kangas ilusaste pikuti tema põhja mahub. Et katussa kangas bästi tulekindel oleks, piab raswast sawi wõetama, kus mitte liiwa sees ei ole. Sawi beadust wõib hammaste wahel kergeste ära tunda; mida wähem ta hammaste all prigiseb, seda mähem on temas liiwa. Kus raswast sawi ei ole, seal wõib igat sawi pruukida, muud kui liiw tuleb temast enne wälja ajada. Seda wõib järgmisel wiisil kergeste teha: Tehakse kaks sügawat auku, ühe sisse pannakse sawi, kus see weega püdelaks aetakse. Ja kui sawi wees sulab, lastakse liiw põhja wajuda, kuna sawi leem ettewaatlikult wälja tõstetakse ja teisse auku kallatakse. Seda piab sellepärast ette wõetama, et paks liiw õle kõrre augud kinni topiks ja sawi kõrre õõne sisse ei laseks. Selle sawi leemi sisse lautakse nüüd õigkangas maha, walatakse weel enam sawi wedelikku peale ja tallatakse teda siis paljaste jalgadega. Esite tu ewad õlgede seest õhu mullitesi weepinnale. Kui mullitesi enam ei tõuse, siis on see märk, et õled sawiga täidetud on. Nüüd pannakse õigkangale wajutust peale ja lastakse ta öö päew seal wedelikus, seista. Kõik see

töö piab heaste ja hoolega tehtud saama, sest tema sees on kõik see saladus, mis põlemata katuste tegemiseks tarwis läbab.

Peale seda weetakse kangas sawileemi seest wälja ja lautatakse päewa kätte kuiwama. On ta täitsa kuiw, siis pannakse ta rulli ja wiimaks katuksele. 1¼ arssina tarwis roowitakse paarid nii, et roowikud üksteisest poole arssina wõrd kaugel on. Kangas kinnitatakse roowikute külge, kas puupulkadega, raudnaeladega ehk nööriga. Katust hakatakse räästa ääresi katma, nii et iga pealmise õigmati alumine äär poolest saadik alumise mati peale tuleb. Laiude wahed saawad sawiga hästi äramääritud. Sellkombel on katus nagu lahe kordise õigmatiga kaetud. Harja peal ömmeldakse kaks matti kokku ja murtakse nad üks laid ühele, teine teisele poole maha, nii et ilus selg sünnib. Kui kõik sedawiisi äratoimetatud on, wõib katust walmiks lugeda; ta ei pruugi kaua parandamist, ning ei ole tema põlemist karta. Tahetakse teda weel kõwemaks ja ilusamaks teha, siis tuleb teda järgmise kitiga määrida ehk tsementeerida, wõetakse 8 jagu (-matti) kustutamata lupja, 4 jagu sawi ja 5 jagu liiwa ja segatagu need weega siirupi paksuseks segiks ja määritagu sellega katust. Niisugune segi on nagu tsement, läbab aeg ajalt ikka kõwemaks. Määrimise juures wõib erne tera suuruseks peeneks tõugatud telisikiwi tükikesi weel peale külwada, mis katusale enam kõwadust ja ilusa punase karwa annawad. Ehitamise töö libtsus, kergus ja odawus ning koguni weike aja kulu teewad need katused wäga soowitatawaks. Kõik katsed, mis nende katustega Permi linna- ja leidmise kohas tehtud on, näitasiwad, et neile õigusega nime „tulekindel katus“ wõib anda.

Ärgu jäägu see teadustus siin mitte üksi paberi peale ehk paljalt lugeja teada, ilma et teda ise läbi katsutaks, waid wõetagu ta tõeste käsile. Muu materjaal on hoopis kallim, isegi paks õigkatus ei ole enam ajakohane. Õigi wõib sõnnikuks pruukida, enne kui neid niisugune

Eesti rahwa Kasuline Kalender 1888, lk. 30